

RIKSADVOKATEN

Det kongelige barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Sendes også digitalt på www.regjeringen.no

DERES REF.:
16/3614

VÅR REF.:
2016/02062-002 ABG007
780

DATO:
02.03.2017

HØRING – NOU 2016: 17 PÅ LIK LINJE

Det vises til departementets høringsbrev 2. desember 2012.

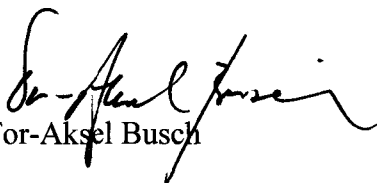
I kapittel 18 i ovennevnte NOU foretas en gjennomgang av temaet "utviklingshemmede og kriminalitet". Det tas utgangspunkt i de rettigheter utviklingshemmede har etter FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), og relevante politiske målsettinger og gis deretter en "statusbeskrivelse" for den aktuelle gruppen, både som lovbrøtere og som ofre for kriminalitet. I punkt 18.3 og 18.4 gir utvalget uttrykk for sitt syn på de områder der det synes å være "avstand mellom mål og situasjon" for mennesker med utviklingshemming. I punkt 18.5 anbefales enkelte tiltak. Hva som er bakgrunnen for at anbefalte tiltak på dette området ikke synes å inngå blant de åtte innsatsområder der utvalget anser det er nødvendig å foreslå tiltak, for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine grunnleggende rettigheter (herunder innenfor området "selvbestemmelse og rettssikkerhet"), er ikke umiddelbart lett tilgjengelig for riksadvokaten.

Riksadvokaten har ikke vært representert i utvalget, og det har heller ikke vært konsultasjoner underveis i arbeidet som er utført. Det har ikke vært anledning til i løpet av høringsfristen å foreta en nærmere vurdering, eller faktagjennomgang, av utvalgets beskrivelser og konklusjoner med hensyn til "status" for utviklingshemmedes stilling i strafferettspleien som henholdsvis lovbrøtere og/eller ofre for kriminalitet, mer generelt. På den bakgrunn, og under henvisning til de begrensninger som utvalget selv er inne på hva gjelder tilgjengelighet av relevant underlagsmateriale, kan det reises visse spørsmål om beskrivelsen som er gitt i kapittel 18 i utredningen fullt ut er dekkende for den faktiske situasjon.

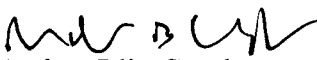
Utvalget skriver avslutningsvis i ovennevnte kapittel (i punkt 18.5), at gjennomgangen "viser svakheter i ivaretagelse av utviklingshemmede som overgripere[,] og som ofre". På

bakgrunn av utvalgets vurdering av manglende oppnåelse av politiske mål og menneskerettigheter, anbefales blant annet at reglene om tilregnelighet og særreaksjoner "vurderes opp mot" bestemmelsene i CRPD, og at nevnte regler "utformes slik at de er i samsvar med Norges menneskerettslige forpliktelser". Utvalgets øvrige anbefalinger i kapittel 18.5 (om gjennomgang av soningsforhold for personer med nedsatt funksjonsevne, og kommuners tjenestehåndtering ved mistanke eller kjennskap til seksuelle overgrep) ligger utenfor riksadvokatens ansvars- og arbeidsområde, og en går derfor ikke nærmere inn på disse.

Tilregnelighetsutvalget avga, som kjent, i slutten av 2014 sin utredning "Skyldevne, sakkyndighet og samfunnsvern" (NOU 2014: 10), og nevnte NOU ble sendt på høring 25. november s.å. av Justis og beredskapsdepartementet. Likestillings- og diskrimineringsombudet har i høringsuttalelse 15. april 2015, punkt 2 (side 2-12) tatt opp flere av de samme innvendinger som ligger til grunn for utvalgets ovennevnte anbefaling. Riksadvokaten antar at likestillings- og diskrimineringsombudets synspunkter, i likhet med det utvalget har pekt på av forbedringspunkter på dette området, vil bli nøye vurdert av Justis- og beredskapsdepartementet som ledd i oppfølgingen av tilregnelighetsutvalgets innstilling. På denne bakgrunn gis ikke ytterligere merknader herfra.

Tor-Aksel Busch

Anders Blix Gundersen
statsadvokat

Gjenpart: Justis- og beredskapsdepartementet